

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

10 12 20 21 р.

м. Київ

№ 1340

Про затвердження Типової
програми підвищення кваліфікації
педагогічних працівників з розвитку
цифрової компетентності

Відповідно до абзацу п'ятнадцятого пункту 10 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами), пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2014 р. № 630, і пункту 6 завдання 2.2.1.1 Оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2021 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 січня 2021 р. № 30,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Типову програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності (далі – Типова програма), що додається.
2. Директорату цифрової трансформації (Завгородній Д.) забезпечити оприлюднення Типової програми на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.
3. Рекомендувати закладам післядипломної педагогічної освіти розробляти програми підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності на основі Типової програми.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Селецького А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

**Типова програма
підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової
компетентності**

Розробники: Державна установа «Український інститут розвитку освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», члени робочої групи, склад якої затверджено наказом МОН України від 15.06.2021 № 675.

Цільова група: педагогічні працівники закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (далі – слухачі).

Форма підвищення кваліфікації: очна, очно-дистанційна, дистанційна.

Напрями: цифровізація суспільства та освіти; цифрові технології для професійного розвитку, комунікації та співпраці; електронні (цифрові) освітні ресурси; використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі; інформаційна та кібернетична безпека в інформаційному суспільстві та цифровому освітньому середовищі; цифрові сервіси для навчання, оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та підвищення їхньої цифрової компетентності.

Мета Типової програми: підвищення цифрової компетентності слухачів, підготовка їх до подальшої роботи в сучасних умовах організації освітнього процесу в закладах освіти з урахуванням основних напрямів державної політики в галузі освіти, зокрема її цифровізації та європейського вектору розвитку.

Основні завдання Типової програми:

поглиблення знань слухачів із питань безпеки в цифровому суспільстві та цифровому освітньому середовищі закладу освіти;

удосконалення розуміння слухачів щодо особливостей організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання;

розвиток здатності слухачів критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових і етичних аспектів, пов'язаних із використанням цифрових технологій;

розвиток у слухачів уміння підтримувати комунікацію, співпрацю, творчість та інноваційність, вирішувати професійні проблеми за допомогою використання цифрових технологій;

мотивація слухачів до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій і електронних (цифрових) освітніх ресурсів;

розвиток у слухачів уміння оцінювати, обирати, використовувати в освітньому процесі наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з відповідних предметів/інтегрованих курсів;

мотивація слухачів до проектування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів із відповідних предметів/інтегрованих курсів;

розвиток у слухачів уміння застосовувати цифрові технології для моніторингу, контролю та об'єктивного оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти, а також зворотного зв'язку та рефлексії;

поглиблення знань слухачів із питань індивідуалізації та диференціації навчання за допомогою використання цифрових сервісів і технологій;

розвиток навичок слухачів щодо використання цифрових технологій для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

розширення знань слухачів щодо розвитку інформаційної грамотності та медіаграмотності здобувачів освіти, відповідального використання ними цифрових технологій, сервісів і вирішення проблем із їх допомогою.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться. Типова програма спрямована на розвиток цифрової компетентності слухачів через їх здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності, ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Одночасно з розвитком цифрової компетентності слухачі вдосконалюватимуть загальні компетентності, зокрема громадянську та соціальну, культурну компетентності, компетентність педагогічного партнерства, і набуватимуть наступні професійні компетентності: мовно-комунікативну, предметно-методичну, інклюзивну, здоров'язбережувальну, оцінювально-аналітичну, емоційно-етичну компетентності й здатність до навчання впродовж життя тощо.

Пояснювальна записка

Ця Типова програма розроблена відповідно до сучасних вимог цифровізації суспільства та освіти, формування безпечного цифрового освітнього середовища, використання інформаційно-комунікаційних технологій для поліпшення ефективності навчання.

Актуальність розроблення та впровадження Типової програми зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному, політичному житті країни, викликами глобалізації, поступовим переходом до цифрової економіки, освіти та децентралізації суспільства.

В умовах упровадження навчання з використанням дистанційних технологій, цифрової трансформації освіти, педагоги мають ефективно працювати та готувати конкурентоспроможних, успішних, готових до життя в цифровому суспільстві випускників.

Цифрова компетентність є необхідною вимогою сьогодення, що сприяє підвищенню якості освіти в цілому. Цифрова компетентність визнана Європейським Союзом однією з восьми ключових компетентностей для

навчання впродовж життя (Council Recommendations on key competences for lifelong learning (2018/ С 189/01), що підтверджує її актуальність і значущість.

Типову програму розроблено з урахуванням положень:

Закону України «Про освіту»;

Закону України «Про повну загальну середню освіту»;

Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

Закону України «Про захист персональних даних»;

Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р;

Концепції розвитку цифрових компетентностей, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р;

Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.4.2013 за № 703/23235;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.09.2020 за № 941/35224;

Положення про електронні освітні ресурси, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10.2012 № 1060, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.10.2012 за № 1695/22007;

Положення про електронний підручник, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 02.05.2018 № 440, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.05.2018 за № 621/32073;

Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736;

ДСТУ ISO/IEC TR 18120:2018 Інформаційні технології. Навчання, освіта та підготовка. Вимоги до електронних підручників для освіти» та інших, у тому числі міжнародних, документів із питань цифрової компетентності та цифровізації освіти.

Типова програма складається з п'яти модулів. Кожен модуль Типової програми містить очікувані результати навчання за темами. Етапи розвитку цифрової компетентності, подані після кожного модуля, відображають ступінь набуття цифрової компетентності слухачем/слухачкою за результатами навчання. Реалізуючи принцип послідовності, кожен наступний етап спирається на вміння та навички, здобуті на попередньому етапі розвитку цифрової компетентності.

Узагальнені очікувані результати навчання за Типовою програмою відображають загальні характеристики етапів набуття цифрової компетентності слухача/слухачки після опанування в цілому.

Теоретична складова Типової програми може реалізовуватися через відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова – через навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

На підставі цієї Типової програми суб'єкти підвищення кваліфікації можуть розробляти програми підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності, використовуючи всі або окремі теми чи модулі цієї Типової програми. Обсяг підвищення кваліфікації за окремими модулями є орієнтовним і може бути змінений суб'єктом підвищення кваліфікації в залежності від кількості годин за видами діяльності (консультацій; аудиторних, практичних, самостійних і контрольних робіт тощо).

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Освіта в цифровому світі

Тема 1.1. Цифрове суспільство та трансформація освіти

Цифрове суспільство. Цифрова трансформація освіти в Україні. Нормативно-правове забезпечення цифровізації суспільства та освіти в Україні та за кордоном.

Очікувані результати:

Знає основну термінологію та нормативно-правову базу з питань інформатизації (цифровізації) суспільства та освіти.

Обізнаний про стратегічні напрями цифровізації освіти в Україні.

Розуміє роль цифрових ресурсів у житті суспільства, зокрема освіти. Використовує цифрові технології та сервіси для вирішення проблем і завдань у повсякденному житті, професійної та особистої взаємодії, спілкування, перегляду професійних цифрових даних, відомостей; участі в суспільній діяльності, захисту своїх прав та свобод, вираження власної громадянської позиції. Як учасник освітнього процесу розуміє важливість засобів моніторингу/оцінювання стану цифровізації закладу освіти.

Тема 1.2. Електронне урядування

Визначення поняття «електронне урядування»: відкриті дані, електронні звернення/е-петиції, е-документи та е-документообіг. Кваліфікований електронний підпис. Цифрова ідентифікація, авторизація та верифікація. Е-реєстри.

Очікувані результати:

Знає визначення та призначення е-урядування. Розуміє поняття «відкриті дані», «електронна ідентифікація громадян», «цифрові державні платформи», е-підпис, е-реєстри, е-документообіг.

Використовує цифрові технології та сервіси для підтримки та участі в електронному урядуванні, здійснення/забезпечення шкільного урядування та е-документообігу.

Тема 1.3. Цифрове освітнє середовище закладу освіти

Можливості, переваги та виклики створення цифрового освітнього середовища. Організація освітнього процесу, контроль і моніторинг його якості. Роль учасників освітнього процесу в розбудові цифрового освітнього середовища. Електронні освітні платформи.

Очікувані результати:

Розуміє особливості та відмінності організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою дистанційних платформ. Уміє організувати власне цифрове робоче місце та робоче місце здобувача освіти. Розуміє переваги та недоліки різних дистанційних платформ та їх інструментів, вміє обирати оптимальні цифрові інструменти для навчання. Використовує електронні (цифрові) освітні ресурси закладу освіти для навчання, моніторингу та контролю його якості. Залучає до розбудови електронних (цифрових) освітніх ресурсів закладу освіти зацікавлених осіб та організації. Знає класифікацію електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх призначення.

Тема 1.4. Безпека в цифровому суспільстві та в освітньому середовищі

Персональні та корпоративні дані, їх конфіденційність. Небезпека в цифровому просторі. Онлайн-злочини в цифровому суспільстві та запобігання їм. Кібербезпека. Кібергігієна. Відповідальна та безпечна поведінка в цифровому просторі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних і електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист від небажаного контенту. Вплив цифрових технологій на навколишнє середовище (утилізація, а також їх використання, що може нанести шкоду, наприклад, об'єктам критичної інфраструктури тощо). Маніпуляційні технології та пропаганда. Надійність джерел і достовірність даних.

Очікувані результати:

Знає ознаки кібератак, онлайн-злочинів, методи захисту організацій від них; правові та етичні норми використання цифрових технологій та сервісів; основні правила безпечної поведінки в мережі; кібергігієна; методи захисту персональних даних від несанкціонованого доступу. Розуміє вплив цифрових технологій на навколишнє середовище. Захищає свої та отримані в ході професійної діяльності персональні дані. Встановлює та налаштовує захисне програмне забезпечення. Відрізняє довірені інформаційні джерела від шахрайських. Розпізнає маніпулятивні впливи, що здійснюються через глобальну мережу та засоби масової інформації. Описує, застосовує та, за потреби, розробляє стратегії захисту чи протидії маніпуляціям, зокрема емоційним, у цифровому світі. Аргументовано обстоює використання надійних джерел і достовірної інформації.

Орієнтовні етапи розвитку цифрової компетентності слухача/слухачки за темами модуля 1:

I. Епізодично використовує цифрові сервіси та технології для електронного урядування та участі в суспільному житті, забезпечення власної інформаційної безпеки; використовує програмні засоби для організації «цифрового робочого місця» з елементами електронного навчання для здобувачів освіти та власного розвитку.

II. Активно використовує цифрові сервіси та технології для участі в суспільній діяльності та розширення своїх можливостей як громадянина, системно використовує засоби електронного урядування, електронного документообігу, електронного навчання здобувачів освіти і власного розвитку, ефективно та відповідально забезпечує конфіденційність, цілісність і доступність даних.

III. Здійснює особистий внесок у створення цифрових платформ і ресурсів для електронного урядування та електронного навчання; бере участь у розробці стратегії захисту комунікаційних мереж і електронних баз даних; виявляє та блокує загрози несанкціонованого доступу до даних освітнього процесу.

Модуль 2. Безперервний професійний розвиток

Тема 2.1. Професійна комунікація

Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування, комунікації зі здобувачами освіти, батьками, колегами, іншими особами. Правила спілкування онлайн. Основи публічного спілкування та ведення дискусії онлайн.

Очікувані результати:

Вміє добирати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу. Володіє технікою коректного спілкування та аргументованої дискусії. Може створити тему для дискусії, групу (закриту та відкриту) для обговорення професійних тем, долучитись до існуючих тематичних груп. Знає як керувати групою в соцмережі або месенджері.

Тема 2.2. Професійна співпраця

Огляд професійних спільнот і проєктів для розвитку цифрових компетентностей і підвищення якості навчання. Цифрові сервіси для розробки спільних освітніх проєктів і спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів, обміну/поширення педагогічним досвідом.

Очікувані результати:

Використовує професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів.

Тема 2.3. Рефлексія та планування розвитку власної цифрової компетентності

Цифрові сервіси для індивідуальної та колективної рефлексії, оцінювання розвитку власної цифрової компетентності, усунення прогалин. Цифрові сервіси, курси та освітні ресурси для оцінювання, планування та

здійснення власного професійного розвитку та навчання впродовж життя.

Очікувані результати:

Розуміє необхідність і важливість рефлексії розвитку власної цифрової компетентності, знає як це робити. Обізнаний про сервіси та інструменти для оцінки та самооцінки рівня цифрової компетентності. Вміє оцінити ефективність, обирати та використовувати цифрові сервіси, курси та ресурси відповідно до потреб власного професійного розвитку.

Орієнтовні етапи розвитку цифрової компетентності слухача/слухачки за темами модуля 2:

I. Розуміє власні потреби для розвитку цифрової компетентності, усвідомлює необхідність використання базових цифрових сервісів для співпраці, використовує базові цифрові сервіси для отримання знань і комунікації епізодично.

II. Використовує цифрові технології для комунікації та обміну досвідом, створення спільних нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів ефективно, відповідально, дотримуючись норм мережевого етикету.

III. Бере участь у оцінюванні та розробленні стратегії цифрової трансформації закладу освіти, використовує цифрові сервіси для створення, критичного оцінювання, поширення особистих і колективних інноваційних педагогічних практик.

Модуль 3. Електронні (цифрові) освітні ресурси

Тема 3.1. Добір електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник

Класифікація та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Добір електронних (цифрових) освітніх ресурсів із урахуванням мети, умов навчання, віку та потреб здобувачів освіти. Оцінювання достовірності даних і надійності цифрових ресурсів, ефективності обраних електронних (цифрових) освітніх ресурсів для досягнення навчальних цілей.

Очікувані результати:

Уміє добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, упорядковувати їх і використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей і потреб здобувачів освіти. Уміє вдосконалювати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси та створювати (за потреби) нові, здійснювати їх захист, надавати здобувачам освіти доступ до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Оцінює достовірність даних і надійність цифрових ресурсів. Оцінює ефективність обраних електронних (цифрових) ресурсів для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб здобувача освіти.

Тема 3.2. Створення та модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник

Модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів для досягнення навчальних цілей. Створення власних електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Очікувані результати:

Уміє модифікувати електронні (цифрові) освітні ресурси для досягнення навчальних цілей. Уміє створювати електронні (цифрові) освітні ресурси в різних форматах, визначати їх доцільність, відповідність віковим особливостям і потребам здобувачів освіти (різномірневі, відповідають різним стилям сприйняття інформації, індивідуальним особливостям та індивідуальним освітнім траєкторіям здобувачів освіти, враховують потреби дітей з особливими освітніми потребами).

Тема 3.3. Використання та створення електронних (дистанційних) курсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник

Огляд існуючих моделей створення електронних (дистанційних) курсів. Створення електронних (дистанційних) курсів, навчально-методичних матеріалів електронного (дистанційного) курсу. Організація зворотного зв'язку в електронних (дистанційних) курсах. Практика використання електронного (дистанційного) курсу в освітньому процесі.

Очікувані результати:

Знає існуючі моделі створення електронних (дистанційних) курсів; основні вимоги до структури та елементів електронного (дистанційного) курсу; принципи планування та створення навчальних і методичних матеріалів курсу, організації зворотного зв'язку в електронних (дистанційних) курсах.

Уміє створювати навчальні та методичні матеріали електронного (дистанційного) курсу відповідно до навчальної програми та сценарію курсу; налаштовувати послідовність виконання сценарію електронного курсу. Уміє організувати зворотній зв'язок засобами електронного (дистанційного) курсу, налаштувати журнал оцінок курсу.

Здійснює управління користувачами електронного (дистанційного) курсу.

Тема 3.4. Управління та спільне використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник

Створення, зберігання, систематизація та організація спільної роботи з електронними (цифровими) освітніми ресурсами. Правила етикету (мережевого етикету) та правила спільної роботи з документами. Захист авторських прав у мережі Інтернет. Надання доступу до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Поширення та спільне використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Очікувані результати:

Уміє надавати доступ для спільного використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Дотримується вимог авторського права на використання та модифікацію цифрових ресурсів.

Тема 3.5. Захист електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник

Дотримання академічної доброчесності та вимог законодавства під час створення та модифікації електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Очікувані результати:

Обізнаний із базовим нормативно-правовим регулюванням захисту авторських прав, конфіденційності даних і академічної доброчесності. Уміє забезпечити конфіденційність даних і ресурсів. Знає як застосовувати ліцензії для об'єктів авторського права. Дотримується вимог авторського права на використання та модифікацію електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Орієнтовні етапи розвитку цифрової компетентності слухача/слухачки за темами модуля 3:

I. Добирає на основі ключових слів, зберігає, упорядковує, використовує та епізодично поширює електронні (цифрові) освітні ресурси з предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник; модифікує їх за допомогою базових інструментів; розуміє необхідність захисту авторських прав на електронні (цифрові) освітні ресурси.

II. Добирає на основі простих критеріїв, модифікує електронні (цифрові) освітні ресурси з предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник, за допомогою певних розширених функцій, публікує та обмінюється ними, дотримуючись норм їх захисту та академічної доброчесності.

III. Добирає та оцінює на основі комплексних критеріїв, створює, у тому числі спільно з іншими, електронні (цифрові) освітні ресурси з предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник, відповідно до змісту навчання; забезпечує конфіденційність даних і ресурсів.

Модуль 4. Навчання та оцінювання здобувачів освіти**Тема 4.1. Організація та управління освітнім процесом**

Цифрові сервіси для управління освітнім процесом, забезпечення рівного доступу до якісної освіти, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами, і реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Педагогічні технології навчання в цифровому освітньому середовищі. Цифрові ресурси та сервіси для співпраці та взаємодії.

Можливості цифрових технологій для моніторингу навчальної діяльності, контролю та оцінювання результатів навчання, інструменти для аналізу індивідуальних і групових результатів навчання.

Очікувані результати:

Знає функціонал цифрових ресурсів і сервісів із забезпечення співпраці та взаємодії в електронному освітньому середовищі.

Уміє налаштовувати цифрові ресурси для використання в освітньому процесі, добирати цифрові сервіси для управління освітнім процесом і підтримки здобувачів освіти. Наводить приклади навчальних діяльностей, які передбачають взаємодію здобувачів освіти в цифровому освітньому середовищі, перелічує та описує функціонал цифрових ресурсів і сервісів для інформування здобувачів освіти та батьків щодо освітнього процесу. Використовує дані, отримані за допомогою цифрових сервісів, для корекції та адаптації освітнього процесу.

Тема 4.2. Інтерактивне та активне навчання здобувачів освіти.**Організація співпраці здобувачів освіти**

Інтерактивні та активні методи навчання. Цифрові сервіси та інструменти для підтримки активного навчання здобувачів освіти та реалізації спільних освітніх заходів. Цифрові технології для активного залучення здобувачів освіти до вивчення предмета. Цифрові стратегії активного навчання здобувачів освіти.

Очікувані результати:

Знає функціонал цифрових сервісів підтримки активного навчання здобувачів освіти;

перелічує та описує функціонал цифрових освітніх середовищ для організації ефективної співпраці.

Знає функціонал цифрових сервісів для взаємооцінювання здобувачів освіти, рефлексії власного навчання, саморегулювання та взаємного навчання.

Уміє створювати/проектувати навчальні модулі/діяльності, які передбачають активне та інтерактивне навчання, співпрацю здобувачів освіти.

Тема 4.3. Індивідуалізація навчання та диференціація

Проектування, добір і реалізація освітньої діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти. Універсальний дизайн для навчання. Розробка та впровадження індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти за допомогою цифрових технологій. Цифрова підтримка інтелектуального розвитку обдарованих здобувачів освіти.

Очікувані результати:

Знає цифрові сервіси для підтримки диференціації та індивідуалізації навчання. Уміє адаптувати цифрові сервіси та ресурси для врахування індивідуальних особливостей і різних освітніх потреб. Адаптує власні педагогічні стратегії для сприяння диференціації та індивідуалізації, зокрема за допомогою цифрових сервісів. Перелічує та описує

функціонал цифрових сервісів для побудови індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти.

Тема 4.4. Інклюзивне навчання

Рівний доступ до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Альтернативні та компенсаторні інструменти й підходи до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Універсальне проектування для підвищення доступності електронних (цифрових) освітніх ресурсів і цифрового освітнього середовища. Цифровий навчальний контент, призначений для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Очікувані результати:

Розуміє важливість забезпечення рівного доступу до цифрових освітніх ресурсів. Використовує засоби універсального дизайну для підвищення доступності цифрових ресурсів і середовищ. Наводить приклади цифрового навчального контенту для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (в контексті власної освітньої галузі).

Тема 4.5. Аналіз та інтерпретація цифрових даних. Забезпечення зворотного зв'язку та оцінювання здобувачів освіти. Організація самоконтролю здобувачів освіти з використанням цифрових технологій

Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти. Використання даних, згенерованих цифровими сервісами для прийняття рішень щодо освітнього процесу.

Очікувані результати:

Перелічує та описує функціонал цифрових сервісів оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Створює прості цифрові інструменти для оцінювання (формульовального та підсумкового), зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Інтерпретує цифрові дані та показники для кращого розуміння потреб здобувачів освіти та проектування освітніх траєкторій. Візуалізує отримані дані про навчання здобувачів освіти. Знає переваги використання цифрових сервісів для відслідковування прогресу здобувачів освіти в навчанні.

Орієнтовні етапи розвитку цифрової компетентності слухача/слухачки за темами модуля 4:

I. Епізодично використовує цифрові технології для залучення, активного навчання та співпраці здобувачів освіти; враховує особливості цифрових сервісів для диференціації та індивідуалізації навчання; розуміє можливості цифрових сервісів для управління освітнім процесом, забезпечення рівного доступу до якісної освіти, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами; використовує базові цифрові інструменти для оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, рефлексії навчання та зворотного зв'язку з ними.

II. Стратегічно використовує цифрові технології для залучення, диференціації, персоналізації, активного навчання та співпраці здобувачів освіти; інтегрує доступні цифрові сервіси для моніторингу та управління освітнім процесом; використовує різноманітні цифрові технології при проектуванні спільної діяльності здобувачів освіти в залежності від мети та особливостей процесу навчання; використовує цифрове освітнє середовище для підтримки співпраці, диференціації та індивідуалізації навчання, у тому числі й інклюзивного; використовує цифрові технології для активного залучення здобувачів освіти до вивчення навчального предмета, рефлексії, ефективного зворотного зв'язку та підтримки навчання.

III. Управляє, здійснює моніторинг, корекцію та адаптацію цифрових технологій у освітньому процесі; розробляє нові форми та методи для управління освітнім процесом і підтримки здобувачів освіти за допомогою цифрових сервісів; постійно та критично впроваджує інноваційні зміни та цифрові стратегії активного навчання; розробляє інноваційні педагогічні технології для диференціації та індивідуалізації навчання з використанням цифрових сервісів; використовує та інноваційно змінює стратегії забезпечення доступності навчання, у тому числі й інклюзивного; комплексно та критично відбирає, створює й адаптує цифрові форми оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; використовує цифрові технології для персоналізації зворотного зв'язку та підтримки навчання.

Модуль 5. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності здобувачів освіти

Тема 5.1. Інформаційна та медіаграмотність здобувачів освіти

Інформація та інформаційні процеси з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Дотримання авторського права, принципів академічної доброчесності та етичної взаємодії у віртуальному просторі. Мережевий етикет. Важливість критичного оцінювання інформації, здобутої з різних джерел. Превентивні та допоміжні заходи щодо виявлення та реагування на цифрову поведінку здобувачів освіти, яка негативно впливає на їх фізичне, психологічне та соціальне благополуччя.

Очікувані результати:

Використовує та навчає здобувачів освіти використовувати різні цифрові інструменти для пошуку даних, порівнювати та оцінювати надійність джерел і достовірність даних, розпізнавати техніки пропаганди та маніпуляцій. Використовує різні педагогічні технології формування в здобувачів освіти інформаційної та медіаграмотності.

Тема 5.2. Відповідальне та безпечне використання здобувачами освіти цифрових технологій і сервісів

Додаткові можливості, обмеження та можливі ризики цифрових сервісів. Управління ризиками та використання цифрових технологій безпечно та відповідально. Захист цифрової ідентичності здобувачів освіти. Цифрова поведінка здобувачів освіти. Ефективне та відповідальне використання

цифрових технологій для спілкування, співпраці та прояву громадянської позиції здобувачів освіти.

Очікувані результати

Перелічує та описує способи допомоги здобувачам освіти в захисті їх цифрової ідентичності та управління їх цифровим слідом.

Розробляє превентивні та допоміжні заходи щодо виявлення та реагування на цифрову поведінку здобувачів освіти в цифрових середовищах, яка негативно впливає на їх здоров'я та психологічне благополуччя (наприклад, кібербулінг, комп'ютерна залежність).

Перелічує та описує способи формування критичного ставлення здобувачів освіти до цифрових технологій і сервісів, враховуючи як їх ризики та обмеження, так і можливості з підвищення ефективності діяльності та отримання прибутку.

Тема 5.3. Вирішення проблем за допомогою цифрових технологій і сервісів

Технічні проблеми, які виникають у здобувачів освіти при використанні цифрових технологій і сервісів. Визначення та розв'язання технічних проблем, формування в здобувачів освіти вміння творчо переносити технологічні знання в нові ситуації.

Очікувані результати:

Розуміє необхідність та способи навчання здобувачів освіти аналізу складних процесів і систем для прогнозу та уникнення різного роду технічних проблем, передбачення наслідків обраних рішень. Перелічує та описує різні стратегії для вирішення проблем. Планує навчальні заходи та STEM-проекти, у яких здобувачі освіти знаходять кілька можливих рішень проблеми та використовують критерії практичності, ефективності та точності для вибору найкращого рішення. Перелічує та описує педагогічні технології для формування в здобувачів освіти навичок використання цифрових технологій у нових ситуаціях або контекстах.

Орієнтовні етапи розвитку цифрової компетентності слухача/слухачки за темами модуля 5:

I. Розуміє важливість інформаційної та медіаграмотності здобувачів освіти; критично оцінює інформацію, отриману з різних джерел; розуміє стратегії зміцнення цифрового благополуччя здобувачів освіти; сприяє вирішенню проблем, які виникають у здобувачів освіти при використанні цифрових технологій і сервісів.

II. Використовує цифрові сервіси для інформаційного пошуку; впроваджує заходи сприяння інформаційній підтримці здобувачів освіти щодо медіаграмотності; заохочує здобувачів освіти до вирішення технічних проблем за допомогою різних стратегій.

III. Використовує різні цифрові ресурси та методи для аналізу, аргументації та відстоювання власної позиції; використовує педагогічні технології для сприяння підвищення інформаційної та медіаграмотності здобувачів освіти; розвиває в здобувачів освіти відповідальність і навички

безпечного використання цифрових сервісів; залучає здобувачів освіти до пошуку різних технологічних рішень проблем, вивчення їх переваг і недоліків, критичного та творчого осмислення нових вирішень проблем.

Узагальнені очікувані результати навчання (етапи розвитку цифрової компетентності) слухача/слухачки за Типовою програмою:

I. Усвідомлює потенціал цифрових технологій для вдосконалення професійної діяльності. Рідко використовує цифрові технології, переважно для підготовки до навчальних занять, адміністративного та організаційного спілкування. Потребує вказівок і заохочення для розвитку власної цифрової компетентності для її застосування в педагогічній діяльності.

Усвідомлює потенціал цифрових технологій і зацікавлений у їх дослідженні для підвищення ефективності професійної діяльності. Починає використовувати цифрові технології в деяких сферах професійної діяльності, але не дотримується системного підходу. Потребує оцінювання колегами власних здобутків у використанні цифрових технологій у професійній діяльності та стимулювання розвитку власної цифрової компетентності.

II. Тестує різні цифрові технології в різноманітних контекстах і для низки освітніх цілей, інтегруючи їх у власну професійну діяльність. Творчо використовує їх для покращення різноманітних аспектів власної професійної діяльності. Прагне розширити власну цифрову компетентність. Аналізує ефективність використання різних цифрових інструментів у професійній діяльності та встановлює їх відповідність педагогічним стратегіям і методам. Потребує більше часу для тестування цифрових технологій і усвідомлення результатів їх використання в професійній діяльності.

Впевнено, творчо та критично використовує цілу низку цифрових технологій для підвищення якості власної професійної діяльності. Цілеспрямовано обирає цифрові технології для конкретних ситуацій, намагається зрозуміти переваги та недоліки різних цифрових стратегій. За допомогою експериментального методу розширює, структурує та консолідує власну стратегію педагогічної діяльності. Допомагає впроваджувати інноваційні практики в закладі освіти.

III. Послідовно та комплексно підходить до використання цифрових технологій для підвищення професійної діяльності. Спирається на широкий асортимент цифрових стратегій, із яких обирає найбільш підходящий для конкретної педагогічного завдання. Неперервно обмірковує та вдосконалює свою професійну діяльність. Обмінюється з колегами власним педагогічним досвідом, обізнаний щодо нових подій та ідей із розвитку цифрових технологій. Здійснює супервізійну підтримку колег із питань використання цифрових технологій у професійній діяльності.

Критично ставиться до відповідності сучасних цифрових технологій педагогічній діяльності. Розширює педагогічні практики за допомогою цифрових технологій і впроваджує інноваційні підходи в освіті. Експериментує з інноваційними та складними цифровими технологіями та/або розробляє нові педагогічні підходи. Здійснює навчання колег із питань використання сучасних

цифрових технологій у професійній діяльності та інноваційній діяльності закладу освіти.

Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності

Назва теми	Кількість годин			
	Тео рет ичн а скл адо ва	Пр акт ичн а скл адо ва	Са мос тій на роб ота	Раз ом
Модуль 1. Освіта в цифровому світі				
Тема 1.1. Цифрове суспільство та трансформація освіти	1		1	2
Тема 1.2. Електронне урядування	1	1		2
Тема 1.3. Електронна школа	1	2	2	5
Тема 1.4. Безпека в цифровому суспільстві та освітньому середовищі	1	2	2	5
<i>Тестування за модулем 1</i>			1	1
<i>Усього годин за модулем</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>15</i>
Модуль 2. Безперервний професійний розвиток				
Тема 2.1. Професійна комунікація	1	2	1	4
Тема 2.2. Професійна співпраця	1	2	2	5
Тема 2.3. Рефлексія та планування розвитку власної цифрової компетентності	1	2	2	5
<i>Тестування за модулем 2</i>			1	1
<i>Усього годин за модулем</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>15</i>
Модуль 3. Електронні (цифрові) освітні ресурси				
Тема 3.1. Добір електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник	1	4	2	7
Тема 3.2. Створення та модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник.	4	7	7	18
Тема 3.3. Створення електронних (дистанційних) курсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник	4	10	10	24
Тема 3.4. Управління та спільне використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає педагогічний працівник	1	2	2	5
Тема 3.5. Захист цифрових ресурсів із предмета(ів)/інтегрованих курсів, що викладає	1	2	2	5

педагогічний працівник.				
Тестування за модулем 3			1	1
Усього годин за модулем	11	25	24	60
Модуль 4. Навчання та оцінювання здобувачів освіти				
Тема 4.1. Організація та управління освітнім процесом	1	2	2	5
Тема 4.2. Інтерактивне та активне навчання здобувачів освіти. Організація співпраці здобувачів освіти	2	6	4	12
Тема 4.3. Індивідуалізація навчання та диференціація	2	6	4	12
Тема 4.4. Інклюзивне навчання	2	2	2	6
Тема 4.5. Аналіз та інтерпретація цифрових даних. Забезпечення зворотного зв'язку та оцінювання здобувачів освіти. Організація самоконтролю здобувачів освіти з використанням цифрових технологій	1	4	4	9
Тестування за модулем 4			1	1
Усього годин за модулем	8	20	17	45
Модуль 5. Розвиток цифрової компетентності здобувачів освіти				
Тема 5.1. Інформаційна грамотність і медіаграмотність здобувачів освіти	1	2	2	5
Тема 5.2. Відповідальне використання здобувачами освіти цифрових технологій і сервісів	1	2	1	4
Тема 5.3. Вирішення проблем за допомогою цифрових технологій і сервісів	1	2	2	5
Тестування за модулем 5			1	1
Усього годин за модулем	3	6	6	15
Разом годин за Типовою програмою	29	62	59	150 *

*Обсяг Типової програми в цілому та за окремими модулями, темами є орієнтовним і може бути змінений суб'єктом підвищення кваліфікації в залежності від професійних потреб і цифрової компетентності слухача.

Генеральний директор директорату
цифрової трансформації

Дмитро ЗАВГОРОДНІЙ